

6.5.2011

KÖZLEMÉNY A KÉPVISELŐK RÉSZÉRE

Tárgy: D.M., olasz állampolgár által benyújtott 1278/2010. számú petíció a határozott idejű munkaszerződések újrakötéséről és az 1999/70/EK irányelv Olaszország általi állítólagos megsértéséről

M.R., olasz állampolgár által benyújtott 1302/2010. számú petíció a határozott idejű munkaszerződések folyamatos újrakötéséről és az 1999/70/EK irányelv Olaszország általi állítólagos megsértéséről

Valeria Pizzati olasz állampolgár által benyújtott 1525/2010. számú petíció a határozott idejű munkaszerződések ismétlődő újrakötéséről és az 1999/70/EK irányelv Olaszország általi állítólagos megsértéséről

1. A petíció összefoglalása

Az 1278/2010. számú petíció

A petíció benyújtója panaszt tesz az olasz jogba a 368/01. sz. törvényrendelettel átültetett, a határozott idejű munkavégzésről szóló 1999/70/EK irányelv alkalmazásával kapcsolatban az olasz hatóságok által állítólagosan elkövetett jogsértés miatt.

A petíció benyújtója különösen azt emeli ki, hogy a határozott idejű munkaszerződések folyamatos újrakötése sérti az Európai Unió Alapjogi Chartáját.

Az 1302/2010. számú petíció

A petíció benyújtója panaszt tesz az olasz jogba a 368/01. sz. törvényerejű rendelettel átültetett, a határozott idejű munkaszerződésekről szóló 1999/70/EK irányelv alkalmazásával kapcsolatban és az olasz hatóságok által állítólagosan elkövetett jogsértésre hívja fel a figyelmet. A petíció benyújtója különösen azt emeli ki, hogy a határozott idejű munkaszerződések folyamatos újrakötése ellentétes az Európai Unió Alapjogi Chartájával.

Az 1525/2010. számú petíció

A petíció benyújtója a határozott idejű munkaszerződésekről szóló, az olasz jogba a 368/01. sz. törvényrendelettel átültetett 1999/70/EK irányelv alkalmazásával kapcsolatban az olasz hatóságok által állítólagosan elkövetett jogsértés miatt tesz panaszt. A petíció benyújtója különösen azt emeli ki, hogy a határozott idejű munkaszerződések folyamatos újrakötése sérti az Európai Unió Alapjogi Chartáját.

2. Elfogadhatóság

Elfogadhatónak nyilvánítva: 2011. február 7. Tájékoztatás kérése a Bizottságtól az eljárási szabályzat 202. cikkének (6) bekezdése szerint megtörtént.

Elfogadhatónak nyilvánítva: 2011. február 8. Tájékoztatás kérése a Bizottságtól az eljárási szabályzat 202. cikkének (6) bekezdése szerint megtörtént.

Elfogadhatónak nyilvánítva: 2011. március 18. Tájékoztatás kérése a Bizottságtól az eljárási szabályzat 202. cikkének (6) bekezdése szerint megtörtént.

3. A Bizottságtól kapott válasz: 2011. május 6.

A petíciók

Az 1278/2010. számú petícióban a petíció benyújtója kifejti, hogy a határozott idejű munkaszerződések egymást követő, visszaélészerű alkalmazásával szembeni védelem gyakorlati megvalósításának hiánya miatt kárt szenvedett. A petíció benyújtója szerint az olasz iskolák nem tartják tiszteletben a 368/01. sz. törvényerejű rendelet 5. cikke (4) bekezdésének a) pontját, amely kimondja, hogy egy vagy több, három évet meghaladó időtartamra szóló szerződés határozatlan idejű munkaszerződésnek minősül.

A petíció benyújtója kifogásolja, hogy 2010 szeptemberében az olasz oktatási, felsőoktatási és kutatási minisztérium a cataniai tartományi oktatásügyi hivatalon keresztül azonnali hatállyal elbocsátotta, miután 2004 óta adminisztratív munkatársként (ATA-személyzet) foglalkoztatták 11 egymást követő, határozott idejű munkaszerződés alapján. Továbbá azt állítja, hogy az olasz állam hibát vét a hatékony védelem biztosítása terén, mivel elmondása szerint a munkaügyi bíróságok pusztán kártérítést ítélnek meg, azonban nem gondoskodnak arról, hogy a határozott idejű munkaszerződéseket határozatlan idejűvé alakítsák.

A petíció benyújtója egyúttal hivatkozik Rita Borsellino európai parlamenti képviselő Bizottsághoz intézett írásbeli választ igénylő kérdésére, valamint az Andor biztos által küldött válaszra is.

Az 1302/2010. számú petícióban a petíció benyújtója kifejti, hogy a határozott idejű munkaszerződések egymást követő, visszaélészerű alkalmazásával szembeni védelem

gyakorlati megvalósításának hiánya miatt kárt szenvedett. A petíció benyújtója azt állítja, hogy 2010 szeptemberében azonnali hatállyal elbocsátották, miután 2004 óta adminisztratív munkatárként (ATA-személyzet) foglalkoztatták 7 egymást követő, határozott idejű munkaszerződés alapján. Egyúttal kifogásolja az olasz állam eljárását a hatékony védelem biztosítása terén, mivel elmondása szerint a munkaügyi bíróságok pusztán kártérítést ítélnek meg, azonban nem gondoskodnak arról, hogy a határozott idejű munkaszerződéseket határozatlan idejűvé alakítsák. A petíció benyújtója szerint a kártérítés megítélése nem hatékony és nem elégséges.

Az 1525/2010. számú petícióban a petíció benyújtója kifejti, hogy a határozott idejű munkaszerződések egymást követő, visszaélészerű alkalmazásával szembeni védelem gyakorlati megvalósításának hiánya miatt kárt szenvedett. Kifogásolja, hogy 9 egymást követő, határozott idejű munkaszerződés alapján foglalkoztatták, a jelenlegi tizedik szerződése pedig 2011. júniusig érvényes. A petíció benyújtója szerint ez egyértelműen az 1999/70/EK irányelvhez csatolt keretmegállapodás alkalmazásának elmulasztása. Azt állítja, hogy ennek eredményeképpen kárt szenvedett.

A petíció benyújtója egyúttal kifogásolja, hogy a munkaügyi bíróságok által biztosított védelem elégtelen, mivel azok pusztán kártérítést ítélnek meg, ami csökkenti a gyakorlatban alkalmazott szankciók hatékonyságát és helytállóságát.

A Bizottság megjegyzései a petíciókkal kapcsolatban

A tisztelt képviselő, Borsellino asszony, az E-2354/10. sz. parlamenti kérdésében szintén felvetette az egymást követő, határozott idejű munkaszerződések alapján állami iskolákban foglalkoztatott kiegészítő technikai-adminisztratív (ATA) személyzet problémáját. A kérdés felidézi az Európai Bíróság C-212/04. sz. *Adeneler*-ügyben hozott ítéletét, amely kimondta, hogy a közösségi jog csak abban az esetben tiltja, hogy az egymás után következő, határozott idejű munkaszerződéseket egymást követő szerződéseknek tekintsék, amennyiben a szerződéseket 20 napon belül kötötték.

Olaszország a 2001. szeptember 6-i 368. sz. (módosított) törvényerejű rendelettel ültette át az 1999/70/EK irányelvet nemzeti jogrendjébe. Az említett jogszabály 4. cikke kimondja, hogy a határozott idejű munkaszerződés legfeljebb egyszer hosszabbítható meg, a teljes időtartam pedig nem haladhatja meg a 3 évet. Az 5. cikk állapítja meg azon rendelkezéseket, amelyek alapján a határozott idejű munkaszerződések határozatlan idejűvé alakíthatók, 10 nappal a legfeljebb hat hónapra szóló szerződések érvényességének lejárta előtt, illetve 20 nappal a hat hónapnál hosszabb időre szóló szerződések érvényességének lejárta előtt. Emellett az 5. cikk 4a. bekezdése kimondja, hogy – amennyiben a kollektív szerződések másként nem rendelkeznek – az ugyanazon munkaadó és ugyanazon munkavállaló között egymást követő, határozott idejű munkaszerződések alapján, egyenrangú feladatok elvégzésére létrejött, 36 hónapot meghaladó munkaviszony esetén – a foglalkoztatási időszak meghosszabbítását és a szerződés megújítását is ideértve –, a munkaviszony a továbbiakban határozatlan idejű szerződés alapján létrejött jogviszonynak tekintendő, függetlenül az egyes szerződések közötti megszakítási időszakoktól.

A Bizottság 2010 áprilisában kapcsolatba lépett az olasz hatóságokkal annak tisztázása érdekében, hogy Olaszországban a kiegészítő technikai-adminisztratív személyzet egymást követő, határozott idejű munkaszerződések alapján történő foglalkoztatása az állami

iskolákban összhangban áll-e a szóban forgó, az uniós jogot az olasz jogrendbe átültető jogszabállyal.

2010 júliusában az olasz hatóságok arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy az oktatási ágazatban dolgozó alkalmazottakra irányadó olasz jogszabályok (különösen a 124/99. sz. törvény 4. cikkének (1) bekezdése és a 430/00. sz. miniszteri rendelet 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja) külön kategóriát alkotnak, lehetővé téve az első határozott időre szóló szerződés eseti jellegére vonatkozó tájékoztatás mellőzését – amint azt a minden egyéb határozott idejű munkaviszonyra irányadó belső szabályok általában előírják –, valamint a szerződések megújítását a tartós vagy hosszú távú követelmények meglététől függetlenül, és egyúttal nem rendelkeznek a határozott idejű munkaszerződések vagy munkaviszony teljes maximális időtartamáról, a meghosszabbítások számáról, illetve – rendes körülmények között – a meghosszabbítások közötti időszakról, vagy az évenkénti ideiglenes tanári állások esetén arról, hogy az összhangban álljon a nyári szünidővel, amikor az iskolai tevékenység szünetel vagy jelentősen csökken.

Az olasz hatóságok továbbá kifejtették, hogy az iskolai személyzet szerződéseinek megújításához kapcsolódó kérdés az oktatási minisztérium hatáskörét képezi, az állami hatóság keretében történő foglalkoztatás pedig az államigazgatási részleg illetékességi körébe tartozik. Ugyanakkor a munkaügyi minisztérium kifejtette, hogy a 165/2001. sz. törvényerejű rendelet (a közszolgálati alkalmazottakról szóló, egységes szerkezetbe foglalt jogszabály, TU) 36. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében az állami hatóságokról tudvalévő, hogy a szokásos követelmények teljesítésére kizárólag határozatlan idejű szerződéseket alkalmaznak, az ideiglenes és rendkívüli követelmények teljesítése érdekében azonban a polgári törvénykönyv és a vállalkozásokban fennálló munkaviszonyról szóló törvényekben előírtak alapján rugalmas szerződési formákat is választhatnak a munkavállalók felvételére és foglalkoztatására (például határozott idejű szerződések, valamint képzési és munkaszerződések), a hatályos munkaerő-felvételi eljárásoknak megfelelően.

Arra is rámutattak, hogy a 36. cikk (5) bekezdése megállapítja, hogy a munkavállalók felvételére és foglalkoztatására vonatkozó, kötelező erejű rendelkezések állami hatóságok általi megsértése semmilyen körülmények között nem vezethet határozatlan idejű munkaviszony kialakításához az említett hatóságokkal, a felelősségre vonás vagy a szankciók kiszabásának sérelme nélkül. Az érintett munkavállaló kártérítésre jogosult a kötelező erejű rendelkezések megsértése mellett való foglalkoztatása miatt elszenvedett károkért. Ugyanakkor nem világos, hogy az említett kötelező erejű rendelkezések olyan intézkedéseket is magukban foglalnak-e, amelyek megakadályozzák az egymást követő, határozott idejű munkaszerződésekkel való visszaélést, a keretmegállapodás 5. szakaszában előírtaknak megfelelően.

Ezt követően az olasz hatóságok hangsúlyozták, hogy különös tekintettel a határozott idejű munkaviszony határozatlan idejűvé történő átalakítására, amikor a jogszabályban foglalt időkorlátokat megsértik, a 78/2009. sz. törvényerejű rendelet – amelynek helyébe később a 102/2009. sz. jogszabály lépett – az új 5a. cikkel egészítette ki a közszférában történő foglalkoztatásról szóló 36. cikket, amely kimondja, hogy a 368/2001. sz. törvényerejű rendelet 5. cikke 4c., 4d., és 4e. bekezdésének rendelkezései kizárólag a közszolgálati alkalmazottakról szóló, egységes szerkezetbe foglalt jogszabály 35. cikke (1) bekezdésének b) pontjában hivatkozott eljárásoknak megfelelően foglalkoztatott személyzetre alkalmazandók,

azaz olyan egyének köréből toborzott személyekre, akik olyan készségekkel és szakmákkal regisztráltatták magukat, amelyek csupán a kötelező oktatás elvégzéséről szóló tanúsítványt igényelnek, az egyes foglalkozásokra vonatkozó további követelményektől eltekintve.

Ennek eredményeképpen a fent említett jogszabály értelmében a határozott idejű munkaviszony határozatlan idejűvé történő alakítására vonatkozó szankciók az olasz jogban nem alkalmazandók az iskolákban foglalkoztatott technikai személyzet munkaviszonyára, mivel az ilyen munkavállalókra nem terjed ki a 165/2001. sz. törvényerejű rendelet 35. cikke (1) bekezdésének b) pontjában foglalt rendelkezések hatálya. Az olasz hatóságok szerint ez a kivétel a jelek szerint nem megkülönböztető jellegű, mivel nem a munkavállalók egy bizonyos csoportját, hanem a teljes közalkalmazotti szférát érinti.

Az irányelv nem írja elő, hogy az egymást követő, határozott idejű munkaszerződések alapján létrejött munkaviszonyt egy bizonyos idő elteltével tartós munkaviszonnyá kell alakítani. Ehelyett intézkedések meghozatalát írja elő az egymást követő, határozott idejű munkaszerződések visszaélészerű alkalmazása ellen. A Bíróság a C-212/02. sz. Adeneler-ügyben és a C-53/04. sz. Marrosu-ügyben úgy ítélkezett, hogy a határozott idejű munkaszerződés határozatlan idejűvé történő átalakítása nem az egyetlen olyan intézkedés, amellyel megakadályozhatók a visszaélések, valamint az irányelv elkerülhetetlen folyományának sem tekintendő a közszféra számára. Az irányelv követelményei olyan alternatív és hatékony intézkedések nyomán is teljesülhetnek, amelyek megakadályozzák vagy adott esetben szankciókkal sújtják az egymást követő, határozott idejű szerződések visszaélészerű alkalmazását, amire az ilyen típusú átalakításokkal összefüggésben sor kerül.

A szóban forgó petíciók ismételten felvetik az egymást követő, határozott idejű munkaszerződésekkel való visszaélések vádját az állami iskolákban foglalkoztatott, kiegészítő technikai-adminisztratív személyzet esetében, a Bizottság azonban a korábbiakban már megvizsgálta a kérdést, és azzal összefüggésben kapcsolatba lépett az olasz hatóságokkal. Az olasz hatóságoktól kapott válasz arra enged következtetni, hogy nem érvényesítenek olyan intézkedéseket, amelyek megakadályoznák az ilyen határozott idejű munkaszerződésekkel való visszaéléseket. Továbbá úgy tűnik, hogy nem alakítottak ki egy tágabb jogalkotási keretet, amely a visszaélések megelőzését szolgálhatná. Ez a következtetés a levélváltásból vonható le, amelyben az olasz hatóságok pusztán arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy a visszaélések megakadályozására irányuló szokásos intézkedések a közalkalmazottak ezen csoportjára nem alkalmazandók.

Mivel a közalkalmazottak kérdéses kategóriájának esetében nincs lehetőség eltérésre¹, a keretmegállapodás 5. szakasza alkalmazandó az állami iskolákban foglalkoztatott kiegészítő technikai-adminisztratív személyzetre. Továbbá mivel az olasz hatóságok nem nyújtottak tájékoztatást azzal kapcsolatban, hogy esetlegesen milyen intézkedéseket hoztak az egymást követő, határozott idejű munkaszerződésekkel való visszaélések megakadályozására a kiegészítő technikai-adminisztratív személyzet esetében, a Bizottság csak feltételezheti, hogy e téren nem érvényesítenek tényleges intézkedéseket.

Következtetés

---

¹ Lásd a C-307/05. sz. Yolanda Del Cerro Alonso kontra Osakidetza-Servicio Vasco de Salud ügyben hozott ítélet 28–30. pontját, Európai Bírósági Határozatok Tára 2007., I-07109. o.

A Bizottság véleménye szerint a petíció benyújtóinak állításai azon olaszországi gyakorlattal kapcsolatban, hogy a kisegítő technikai-adminisztratív személyzet foglalkoztatása egymást követő, határozott idejű szerződések alapján történik, annyiban megalapozottak, hogy a jelek szerint nincsenek olyan intézkedések, amelyek megakadályoznák az ilyen gyakorlatot, ami nem áll összhangban az uniós joggal. A Bizottság már elindította a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy felszólítsa Olaszországot az uniós jog tiszteletben tartására.